

بال من، زندگی من

• نویسنده: شهرام امیری شریفی

با دیدن شکل بال‌های یک پرنده، می‌توانید بفهمید که او چگونه زندگی می‌کند. این که بال‌ها پهن باشد یا باریک، گرد باشد یا تیز و این که شاه‌پر‌ها با هم فاصله داشته باشد یا نه.... اگر دوست دارید با دیدن شکل یک پرنده، بقیه‌ی چیزها را حدس بزنید، این مطلب را بخوانید.

- کبوترها، قمری‌ها و دارکوب‌ها بال‌های نسبتاً کوتاهی دارند. این بال‌ها برای پریدن سریع و چرخش‌های تند مناسب است. این پرنده‌ها به خاطر شکل زندگی و محل زیستشان به پروازهای طولانی با سرعت خیلی زیاد نیاز ندارند. اگر انتهای بال تیزتر باشد، قدرت تغییر مسیر پرنده بیشتر است. قدرت تغییر مسیر، برای شکار یا فرار لازم است.
- شکاف بین شاه‌پر‌ها در سرعت‌های کم، قدرت تغییر بیشتری ایجاد می‌کند. پرنده‌گان کوچکی مثل چکاوک‌ها این طوری‌اند. حتماً این فاصله را بین شاه‌پر‌های پرنده‌گانی مثل کلاغ و گنجشک دیده‌اید.
- بال‌های صاف و بلند و بدون شکاف برای پروازهای سریع مثل پرواز شاهین‌ها و چلچله‌ها مناسب است. اما «بازها» بال‌های نسبتاً پهن‌تری دارند که مناسب اوج‌گیری در آسمان است.
- قرقی‌ها که با پرواز میان شاخه‌های درختان جنگلی شکار می‌کنند، بال‌های باریک‌تری دارند. این بال‌ها تغییر مسیرهای سریع میان شاخه‌های درختان را ممکن می‌کند.
- بال‌هایی که از روبه‌رو قوس‌دار دیده می‌شوند، پهن‌تر هستند و شکاف‌های کامل‌تری بین شاه‌پر‌ها دارند. بنابراین، مناسب کریکس‌ها و لاشخورهایند. این پرنده‌ها مثل بادبادک در آسمان معلق می‌مانند.

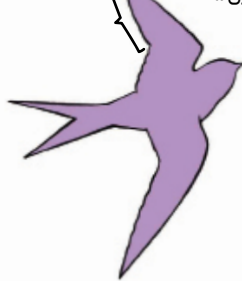
شکاف‌های بالی بزرگ
(فاصله‌ی بین شاه‌پر‌های اولیه)

بال‌های بیضی
شکل پهن

بال بیضی شکل (مگس‌گیر)

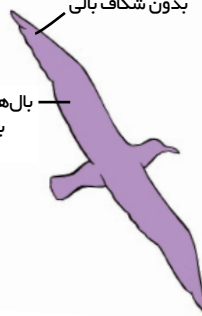
نوک بلند باریک و
بدون شکاف

بال‌های سرعت بالا (پرستو)

بدون شکاف بالی

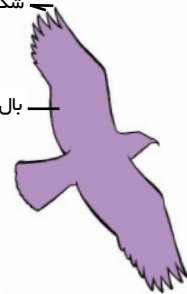
بال‌های بلند و
باریک

بال‌های صعودی، بال‌های بلند
مناسب اوج‌گیری (آکباتروس)

شکاف‌های بالی

بال‌های پهن

بال‌های پهن مناسب اوج‌گیری (باز)

• شاه‌پر چیست؟ پره‌ای بلندی که محور محکم و مشخص دارند و در بال و دم پرنده‌گان دیده می‌شوند. این پره‌ها نقش مهمی در تغییر جهت پرنده هنگام پرواز دارند.

۱. بال‌های بیضی شکل

پرنده‌گان کوچک جنگلی یا زیستگاه‌های درختچه‌ای (مثل گنجشک و سینه سرخ) بال‌های کوتاه با انتهای گرد دارند. نیروی مقاوم در برابر هوا در این بال‌ها به قدری کم است که بال زدن و بالا و پایین رفتن سریع را برای پرنده ممکن می‌کند.

۲. بال‌هایی برای سرعت بالا

در چلچله‌ها و پرنده‌گان ساحلی که در حال پرواز شکار می‌کنند، بال‌های بلند با نوک تیز مناسب است. به علت باریک بودن این نوع بال‌ها، پرنده برای پروازهای کوتاه باید بال بزند. این بال‌ها برای پرواز با سرعت بالا بسیار مناسب است ولی در سرعت‌های پایین توانا نیست.

۳. بال‌های بلند مناسب اوج‌گیری

در کاکایی‌ها، آلباتروس‌ها و دیگر پرنده‌گان دریایی، بال‌ها بسیار کشیده هستند. بلند بودن این نوع بال، اجازه می‌دهد با کمترین انرژی، بیشترین نیروی بالا برنده را تولید کند. این بال‌ها برای پرواز سریع و فعال هم مناسبند. اما قابلیت کمی برای تغییر مسیر دارند. این بال‌ها برای پرواز روی آب در مسافت‌های طولانی هم مناسبند.

۴. بال‌های پهن مناسب اوج‌گیری

کرکس‌ها، پلیکان‌ها و بازها بال‌های پهن و نسبتاً بلندی برای نشستن و برخاستن در جاهای کوچک دارند. این بال‌ها، صعود زیاد در سرعت کم را ممکن می‌کنند. با این بال‌ها می‌شود به آرامی فرود آمد. بسیاری از این پرنده‌گان بر روی خشکی اوج می‌گیرند و قدرت تغییر مسیر خوبی دارند.

● با تشکر از کارشناسان مطلب: دکتر اسماعیل کهرم و صفورا زواران حسینی

